Ohje

26.10.2016

Maanteiden pysäkkitietojen ylläpito-ohje ELY-keskuksille

Pysäkkiaineiston ylläpito tehdään jatkossa ainoastaan pysäkkitietojen valtakunnallisessa Master-tietokannassa Digiroadissa (OTH-sovellus). Digiroadin ja Tierekisterin välinen automaattinen tiedonsiirto mahdollistaa syksystä 2016 eteenpäin pysäkkiaineiston ylläpidon yhdessä tietojärjestelmässä.

Vuonna 2016 kesäkuun ja syyskuun välisenä aikana on tehty pysäkkitietojen harmonisointi Digiroadin ja Tierekisterin välillä. Harmonisoinnin yhteydessä on korjattu pysäkkien sijainnit ja tunnukset vastaamaan toisiaan. Muutoksia on tehty sekä Digiroadissa että Tierekisterissä. Tunnukset ja sijainnit ovat nyt vastaavat molemmissa järjestelmissä. Jos Joukkoliikennevastaava huomaa harmonisoinnissa tehdyissä muutoksissa virheitä, korjataan oikea tieto Digiroadissa.

Muuttunut tieto päivittyy automaattisesti myös Tierekisteriin samalla hetkellä, kun muutos tehdään Digiroadissa. Jos tietoa ei pystytä tallentamaan Tierekisteriin (esim. tietokantayhteyden ollessa poikki), ei tietoa tallenneta myöskään Digiroadin puolella vaan Joukkoliikennevastaavalle tulee ilmoitus: "Tietojen tallentaminen/muokkaminen Tierekisterissä epäonnistui. Tehtyjä muutoksia ei tallennettu OTH:ssa. Virheistä tallennuksessa voi ilmoittaa osoitteeseen pysakit@digiroad.fi"

Harmonisointityö on voinut aiheuttaa virhettä myös Vallun reiteille. Vaikutukset Valluun on pyritty minimoimaan, mutta virheelliset tiedot on ollut kuitenkin pakko korjata myös Digiroadissa.

Tässä dokumentissa kuvataan pysäkkitietojen ylläpito ja uudet toiminnallisuudet Digiroadissa sekä ELY-keskusten Joukkoliikennevastaavien ja Tiestötietovastaavien roolit pysäkkiylläpidossa. Tämä ohje korvaa aiemmat pysäkkitietojen ylläpito-ohjeet. Myös Tierekisterin tietosisällön kuvaus on päivitetty pysäkkitietolajin TL196 osalta.

1. Pysäkin ominaisuustiedot Digiroadissa ja Tierekisterissä

- Digiroad on pysäkkitietojen valtakunnallinen master-tietokanta, josta pysäkkitiedot siirtyvät valtakunnallisten joukkoliikenteen järjestelmien käyttöön. Esimerkiksi Matka.fi, Vallu, Waltti.

- Jatkossa pysäkkitietoja ylläpitää **Digiroadissa** ELY-keskusten pysäkkien osalta **Joukkoliikennevastaava**.

- Tierekisteri toimii edelleen maanteiden osalta keskitettynä tienpidon tietovarastona. Pysäkkien **varustetiedot** on edelleen lisättävä **Tierekisteriin Tiestötietovastaavan toimesta.**

2. Joukkoliikennevastaavan ja Tiestötietovastaavan roolit

Joukkoliikennevastaavat ylläpitävät kaikkia Digiroadissa muokattavissa olevia pysäkin tietoja. Joukkoliikennevastaava pitää huolen, että hänen vastuualueensa pysäkkitiedot ovat ajan tasalla Digiroadissa. Jos Tiestötietovastaava huomaa puutteita tai korjattavaa pysäkkiaineistossa Tierekisterissä, hän on yhteydessä Joukkoliikennevastaavaan ja pyytää tätä korjaaman tiedon Digiroadissa. Näin tieto saadaan korjattua Digiroadissa sekä automaattisesti Tierekisterissä.

Joukkoliikennevastaava ja Tiestötietovastaava tekevät yhteistyötä pysäkkien lisäys-, poisto- ja muutostöissä tämän ohjeen ja TL196 mukaisesti. Erityisesti silloin kun pysäkit ja niiden varusteet eivät kohtaa, tulee Joukkoliikennevastaavan ja Tiestötietovastaavan selvittää, mistä ristiriidat johtuvat ja korjata virheelliset tiedot. Pysäkkitietojen muutosten hallinta on kuvattu myös kuvaliitteissä ohjeen lopussa.

Pysäkkiaineiston tulee olla oikein ja ajan tasalla Digiroadissa, jotta eri toimijat saavat hyödynnettyä laadukasta pysäkkiaineistoa. Digiroadiin on tehtävä muutokset huolella ja tiedostaen muutosten vaikutukset hyödyntäjille.

3. Pysäkkitiedon ylläpito Digiroadissa

Joukkoliikennevastaavan vastuulla on tarvittavien pysäkkitietojen lisäys Digiroadiin.

3.1. Uuden pysäkin lisääminen maantielle

Joukkoliikennevastaava lisää pysäkin oikeaan sijaintiin Digiroadissa. Pysäkille generoituu automaattisesti pysäkin valtakunnallinen Id. **Pysäkille valitaan ylläpitäjäksi ELY-keskus, jolloin pysäkille muodostuu automaattisesti Livi-tunniste**. Digiroadissa lisätty pysäkki saa Livi-tunnisteen muodossa OTHJvaltakunnallinen Id esim. OTHJ123456. Valtakunnallinen Id ja Livi-tunniste tulevat näkyviin tallennuksen jälkeen. Ennen tallennusta on myös lisättävä pysäkin tyyppi.

Pysäkin ominaisuustiedot päivittyvät välittömästi Tierekisteriin. Pysäkin voimaantuloa voi ennakoida lisäämällä pysäkki Digiroadissa ja asettamalla sille ensimmäisen voimassaolopäivän tulevaisuuteen. Silloin pysäkki ei vielä tule näkyviin Tierekisterin nykytilassa.

Joukkoliikennevastaavan on ilmoitettava Tiestötietovastaavalle uuden pysäkin Livi-tunniste (PYSTUNNUS), jotta Tiestötietovastaava tietää lisätä pysäkille varustetiedot Tierekisterissä.

Joukkoliikennevastaava nimeää ylläpitämänsä pysäkit Digiroadiin. JL-vastaava huolehtii, että jokaisella maantiepysäkillä on kunnan sisällä yksilöivä informatiivinen nimi. Mikäli JL-

vastaava ylläpitää yksityisteiden pysäkkejä tai vastaa kunnan katuverkon pysäkkien ylläpidosta, nimeää hän nämäkin Digiroadiin. HSL-alueella HSL nimeää liikennöimänsä maantiepysäkit, Uudenmaan Elyn JL-vastaava nimeää loput. Erillinen nimeämisohje Pysäkkien nimeäminen Digiroadiin löytyy liitteestä 1.

Muita Digiroadissa ylläpidettäviä ominaisuustietoja ovat katos ja korotettu –tieto sekä ylläpitäjän tunnus ja matkustajatunnus, jos ne ovat tiedossa.

3.2. Pysäkin poisto

Pysäkki asetetaan pois käytöstä Digiroadissa asettamalla pysäkille viimeinen voimassaolopäivä. Näin toimitaan, mikäli pysäkkiä ei fyysisesti hävitetä maastosta, vaan pysäkki ainoastaan jää pois liikenteeltä. Tierekisteriin päivittyy automaattisesti tieto pysäkin päättymisestä.

Kokonaan poistettu pysäkki, jota ei ole enää olemassa maastossa, poistetaan Digiroadissa asettamalla ”Poista” kenttään merkki. Pysäkki poistuu kokonaan myös Tierekisteristä.

Joukkoliikennevastaavan on huolehdittava, että pysäkin poiston jälkeen tiedotetaan Vallua, jotta reititys säilyisi eheänä. Pysäkin voi poistaa voimasta oma-aloitteisesti tai toimittaa poistettavan pysäkin Valtakunnallisen Id:n Digiroad-operaattorille.

Kaikkien poistettavien pysäkkien Valtakunnalliset Id:t tulee ilmoittaa Digiroad-operaattorille pysakit@digiroad.fi. Pysäkille tulee ilmoittaa myös korvaava pysäkki, jos sellainen on tiedossa. Ilmoittamisesta huolehtii JL-vastaava. Digiroad-operaattorilla on käytössään listaus valtakunnallisessa käytössä olevista pysäkeistä. Näin varmistetaan, että pysäkkien reititys Digiroadin pysäkkiaineistoa hyödyntävissä järjestelmissä säilyy eheänä, vaikka reitillä oleva pysäkki poistuu liikenteestä.

3.3. Pysäkin sijainnin korjaus

Pysäkin siirto Digiroadissa muokkaa pysäkin tunnuksia Tierekisterin tarpeita varten. Kun pysäkkiä siirretään Digiroadissa **enemmän kuin 50 metriä, päivittyy pysäkille uusi Valtakunnallinen Id ja Livi-tunnus.** Tierekisterin näkökulmasta kyseessä on uusi pysäkki, jolloin pysäkille muodostuu uusi Livi-tunnniste ja Valtakunnallinen id. Käytännössä DR lakkauttaa vanhan pysäkin ja luo uuden pysäkin.

Pysäkillä säilyy vanhan pysäkin tiedot kaikkien muiden ominaisuustietojen paitsi **valtakunnallisen id:n ja Livi-tunnuksen** osalta. Sovellus kysyy varmistuksen pysäkin siirrolle, jos pysäkkiä siirretään yli 50 metriä.

Pysäkin sijainnin muuttuessa yli 50 metriä täytyy JL-vastaavan huolehtia, että Id muutos (vanha valtakunnallinen id ja uusi valtakunnallinen id) ilmoitetaan operaattorille. Katso ohjeet muuttuneen id:n ilmoittamisesta operaattorille kohdasta 3.2. Pysäkin poisto! Huomioithan että pysäkin siirtäminen voi aiheuttaa virhettä reittilinjauksiin Vallussa. Kyseisen pysäkin kautta kulkevien reittien eheys täytyy tarkistaa Vallusta.

4. Pysäkkitiedot Tierekisterissä

Taulukossa 1 on kuvattu tietojen siirtyminen Digiroadista Tierekisterin tietolajin TL196 osalta. Taulukossa on kuvattu tunnusten vastaavuudet Tierekisterissä.

Taulukko 1: Tierekisteri ja Digiroadin tietosisältöjen vastaavuus TL196

Tierekisteri	Vastaavuus Digiroadissa	Ylläpito
PYSID	Valtakunnallinen ID	Digiroad generoi. Tieto siirtyy automaattisesti Digiroadista.
PYSTUNNUS	Livi-tunniste	Digiroad generoi. Tieto siirtyy automaattisesti Digiroadista.
STOPCODE	Matkustajatunnus	Ylläpidetään Digiroadissa. Tieto siirtyy automaattisesti Digiroadista.
PYSNIMI	Pysäkin nimi suomeksi	Ylläpidetään Digiroadissa. Tieto siirtyy automaattisesti Digiroadista.
STOPNAMN	Pysäkin nimi ruotsiksi.	Ylläpidetään Digiroadissa. Tieto siirtyy automaattisesti Digiroadista.
PUOLITIETO	Vaikutussuunta	Ylläpidetään Digiroadissa. Tieto siirtyy automaattisesti Digiroadista.
BUSSITY (P)	Pysäkin tyyppi (paikallis- ja/tai kaukoliikenne tai virtuaali-pysäkki	Ylläpidetään Digiroadissa. Tieto siirtyy automaattisesti Digiroadista.
PIKAVUO	Pysäkin tyyppi pikavuoro	Ylläpidetään Digiroadissa. Tieto siirtyy automaattisesti Digiroadista.
KATOS	Katos	Ylläpidetään Digiroadissa. Tieto siirtyy automaattisesti Digiroadista.
KOROTETTU	Korotettu	Ylläpidetään Digiroadissa. Tieto siirtyy automaattisesti Digiroadista.

4.1. Varustetietojen käsittely Tierekisterissä

Tiestötietovastaava päivittää pysäkin mahdolliset varusteet Tierekisterissä. Tierekisteri siirtää automaattisesti Tierekisterissä olemassa olevat tl507 ja tl508 pysäkin varusteet ja niiden historian pysäkin sijaintia muutettaessa Digiroadissa. Jos Digiroadissa asetetaan pysäkille viimeinen voimassaolopäivä, myös pysäkille liittyvät varusteet saavat lakkautuspäivämäärän. Joukkoliikennevastaava ilmoittaa lisäämänsä uuden pysäkin Pystunnuksen (Livitunniste) Tiestötietovastaavalle, jotta uudelle pysäkille saadaan lisättyä varustetiedot Tierekisteriin.

Mikäli varusteinventoinneissa havaitaan puuttuvia pysäkkejä tai virheitä pysäkin sijainnissa, toimittaa Tiestötietovastaava tiedon Joukkoliikennevastaavalle, joka tekee tarvittavat muutokset Digiroadissa. Tietolaji 196 ei ole enää päivitettävissä Tierekisterissä.

Inventointipäivä tieto näkyy Digiroadissa ainoastaan ELY-keskusten ylläpitämille maantiepysäkeille. Inventointipäivä on muokattavissa Digiroadissa. Jos inventointipäivää ei muokata erikseen Digiroadissa, sovellus luo inventointipäiväksi pysäkin ensimmäisen voimassaolopäivän.

5. Poikkeukset Digiroadin pysäkkien ylläpidossa maanteillä

1. JL-vastaava ylläpitää Digiroadissa maanteiden pysäkkitietojen lisäksi myös liikennöinnissä tarvitsemiensa yksityisteiden pysäkkien tietoja. Nämä tiedot eivät siirry Tierekisteriin.

2. Virtuaalipysäkit eivät päivity Tierekisteriin eikä niille muodostu Livi-tunnusta. Virtuaalipysäkille ei ole Digiroadissa mahdollisuutta lisätä muita tyyppejä. Pysäkit joilla ei ole maastossa merkkiä, mutta niitä tarvitaan reitityksiä varten, lisätään Digiroadiin virtuaalipysäkkinä.

3. HSL-ylläpitää alueellaan myös maanteiden pysäkkien tietoja Digiroadissa. Operaattori päivittää kerran viikossa HSL aineistossa tapahtuneet muutokset Digiroadissa. Näiden HSL pysäkkien osalta tieto siirtyy operaattorin tekemän Digiroad-päivityksen myötä myös Tierekisteriin. Uudenmaan alueen JL-vastaavan on kuitenkin huolehdittava yhteydenpidosta HSL:n kanssa katos- ja kilpimuutoksista.

4. Poikkeustapauksissa Ely-keskus voi vastata kunnan puolesta kaduilla olevien pysäkkien ylläpidosta Digiroadissa. Muissa tapauksissa JL-vastaava ei saa koskea Digiroadissa katuverkon pysäkkitietoihin, ellei asiasta ole erikseen sovittu kunnan kanssa.

Ohje

26.10.2016

Digiroadiin liittyvät kysymykset toimitetaan suoraan Digiroad-operaattorille pysakit@digiroad.fi tai puhelimitse 040-5072301.
Pysäkkiaineisto csv-muodossa on ladattavissa Digiroadin nettisivulta Pysäkkiaineistot-osiosta.
http://www.liikennevirasto.fi/avoindata/digiroad/aineisto/pysakkiaineisto#.V_9gU_mLSUl
Digiroad-sovelluksen käyttöohjeessa on kuvattu tarkemmin pysäkkitiedon ylläpito Digiroadissa.
Käyttöohjeeseen pääsee suoraan sovelluksesta https://extranet.liikennevirasto.fi/digiroad/.

Ohje

26.10.2016

LIITE 1
Pysäkkien nimeäminen Digiroadissa

KUVAT
Uuden pysäkin lisääminen
Pysäkin poistaminen ja korvaaminen uudella
Pysäkin sijainnin korjaus

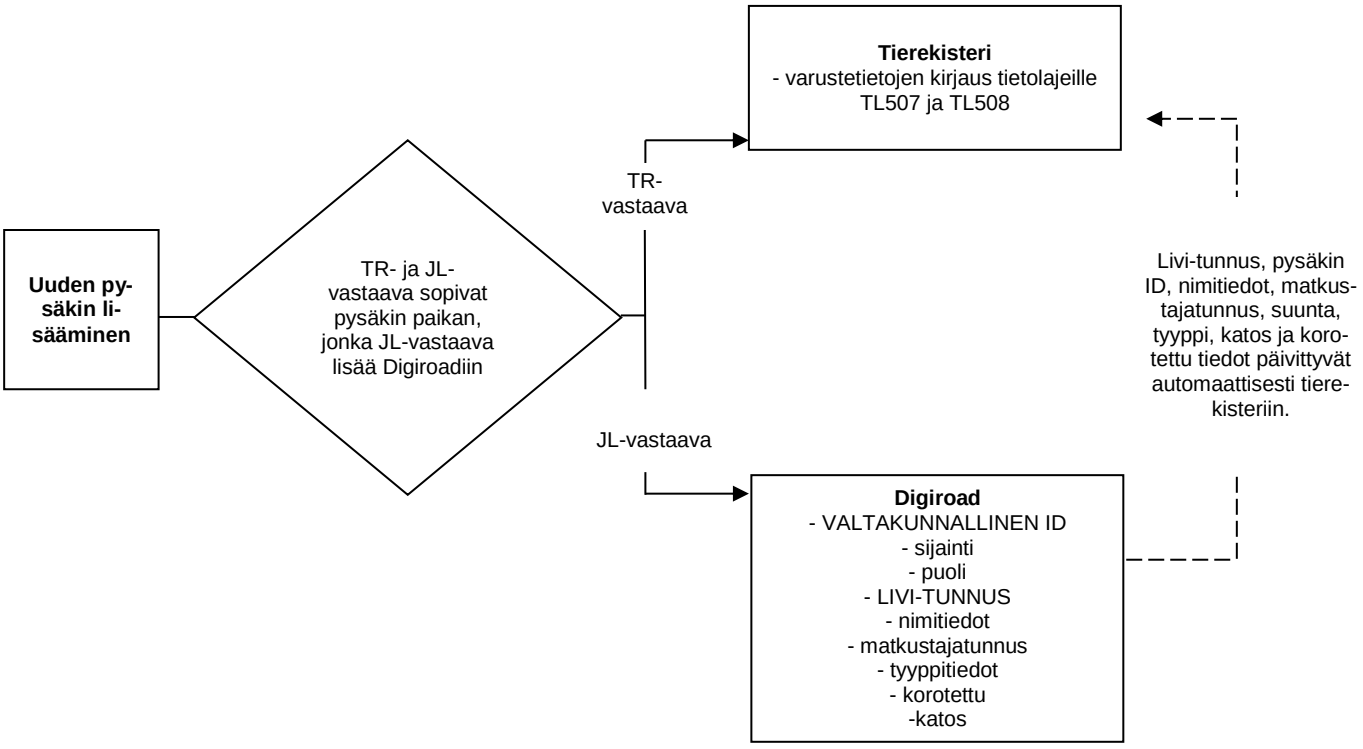

Ohje
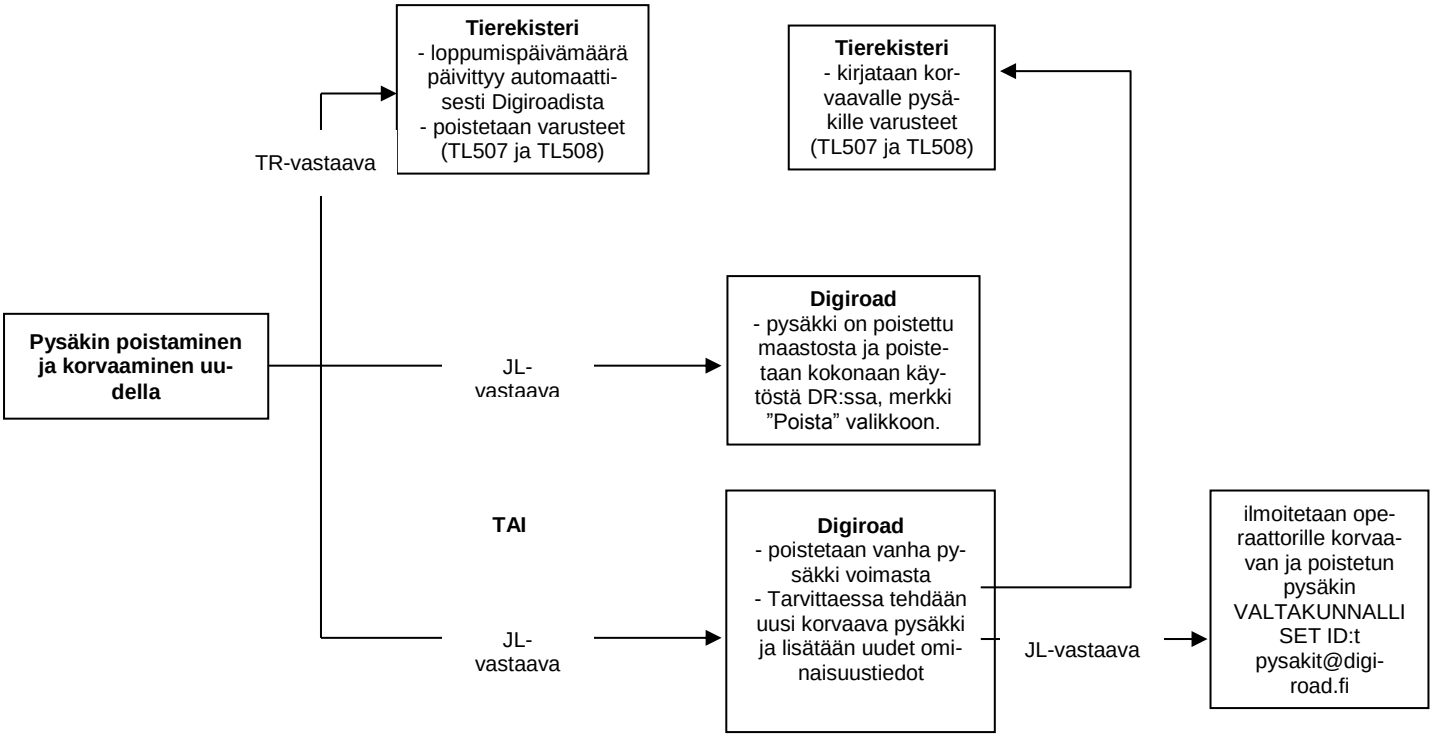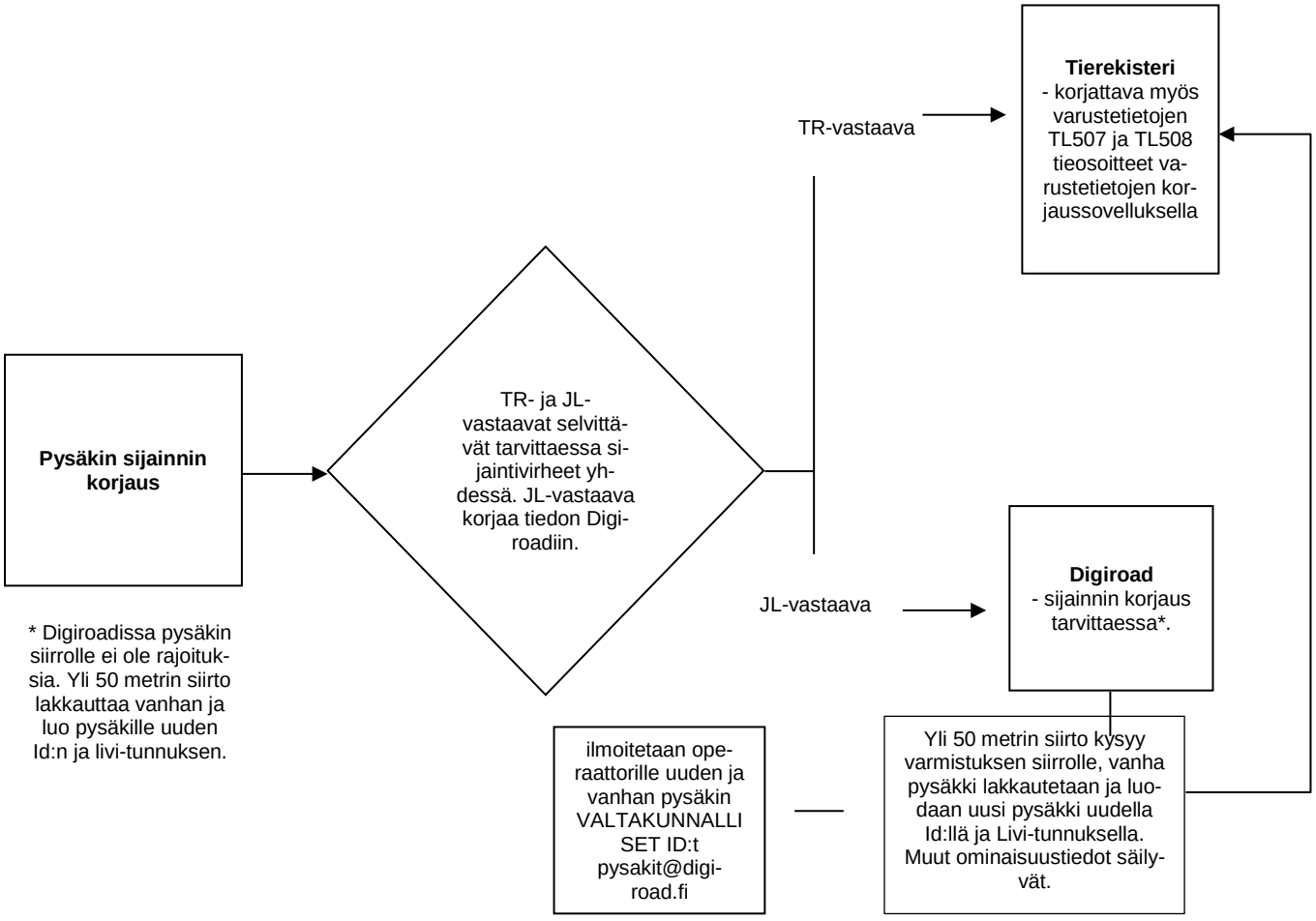
26.10.2016